

Einkenni lífvera

Bls. 30 – 45

Einkenni lífvera

Líf

- Hvað er líf
- Hvað þarf til þess að líf verði til.
- Hvað greinir lífverur frá öllu öðru.
- Hvað er sameiginlegt með þessum lífverum hér myndunum?

Hvað greinir lífverur frá öllu öðru?

- Sjálfkviknunar-kenningin
- Tilraun Franciscos Redis átti þátt í að afsanna kenninguna
- Líf sprettur af lífi.

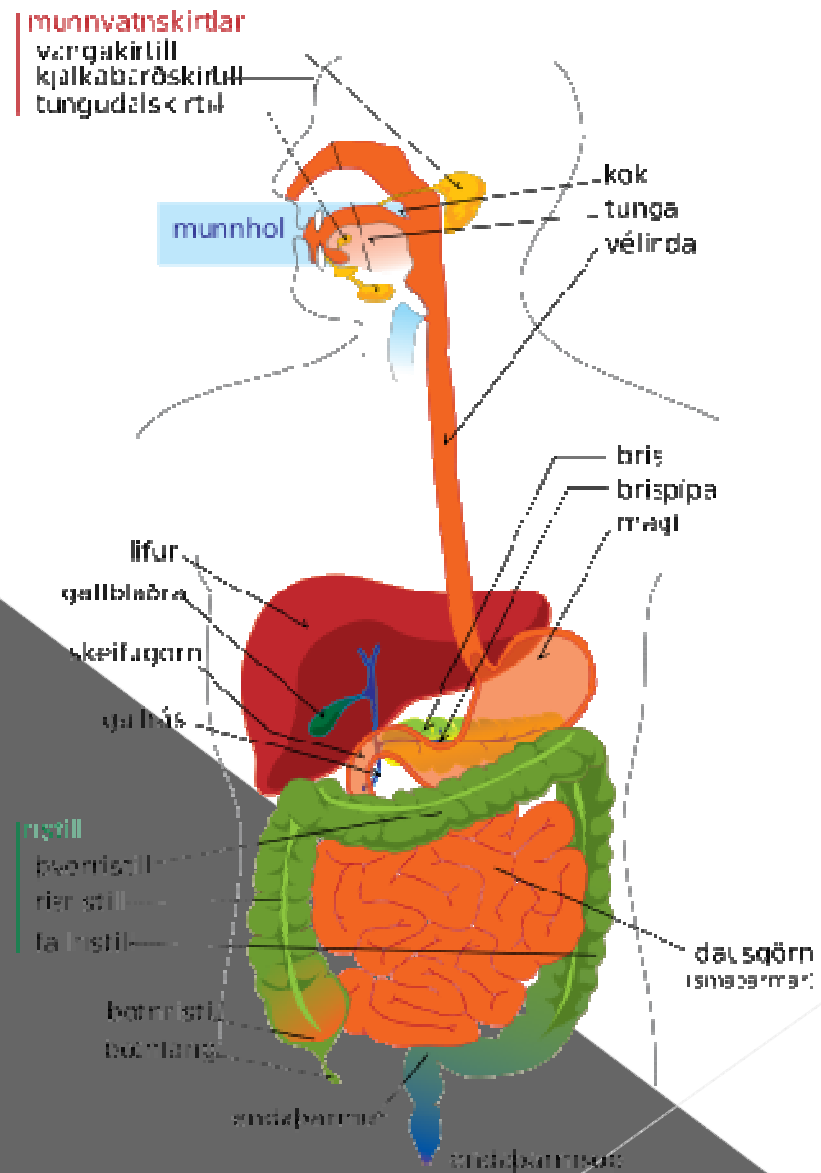
Hreyfing

- Kóngafiðrildið er fardýr.
- Krían fer á hverju ári milli norður- og suðurheimskautslanda.
- Krabbalirfa ferðast með því að sníkja far hjá marglyttu.
- **Hæfileikinn til að geta skipt um dvalarstað er mikilvægur eiginleiki margra lífvera.**

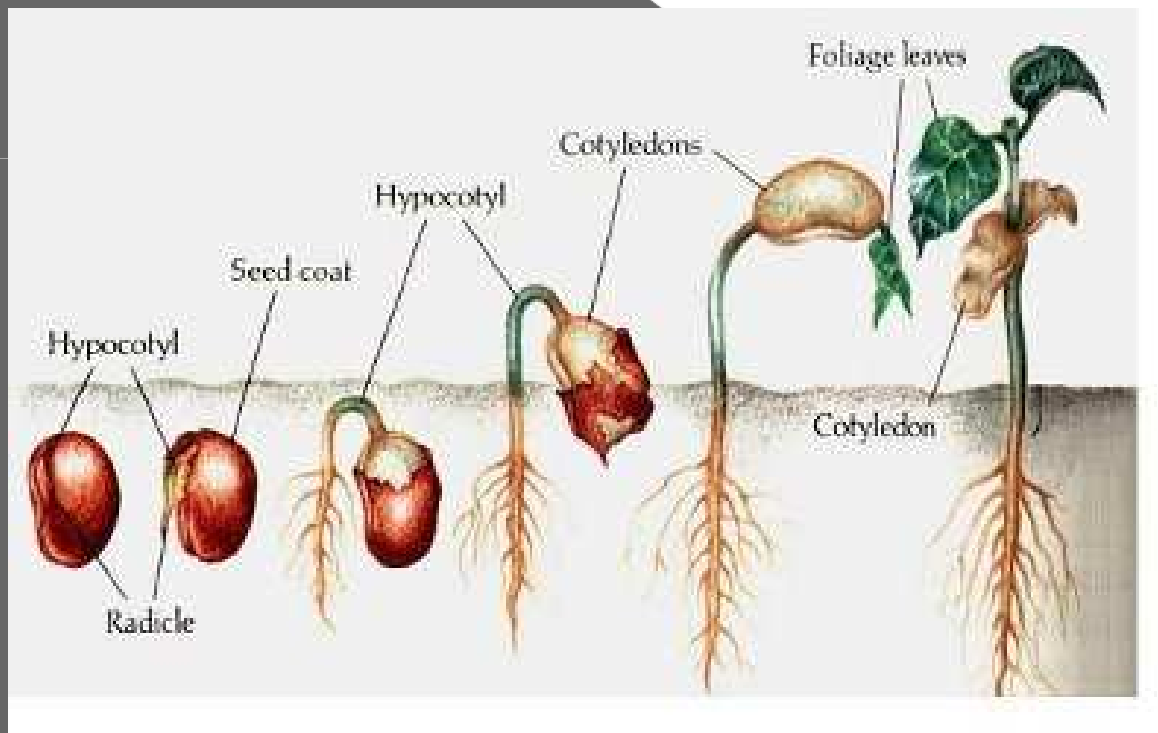
Efnaskipti

- Efnaskipti er annað einkenni lífvera.
- Næringarnám.
- Grænar plöntur framleiða sjálfar eigin fæðu = sykrur.
- Melting.
- Öndun.
- Þveiti.

Vöxtur og þroski

- Vöxtur er meðal þess sem einkennir lífverur.

Æviskeið

- Eitt af mikilvægum einkennum lífvera er að þær eiga sér afmarkað æviskeið.
- Það merkir að hver lífvera getur ekki búist við að lifa nema tiltekna ævi (sjá mynd bls. 35)

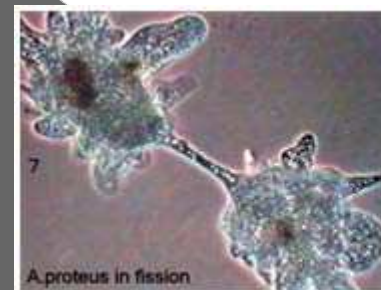
Viðbrögð

- Lífverur bregðast við við vegna áreitis.
- Áreiti er eitthvað í umhverfi lífveru sem veldur því að hún sýnir tiltekið viðbragð.
- Viðbragð er einhver athöfn eða hreyfing lífveru.
- Áreiti sem eiga upptök sín inni í líkama lífvera.

Æxlun

- Er ferli þar sem lífverur geta af sér afkvæmi í sömu mynd.
- Kynlaus æxlun og kyncæxlun.
- Munurinn

A. Amaba að skipta sér.

1. Móðurfruman tilbúin að skipta sér.
2. Kjarninn skiptist í tvo hluta.
3. Fruman skipist í tvennt.
4. Tvær nýjar amöbur orðnar til.

B. Ferlið sem getur af sér nýjar amöbur.

Styrking - blogg

- Lýstu kenningum um sjálfsviknun lífs og hvað leiddi tilraun Francesco's Redis um réttmæti hennar?
- Hvað eru efnaskipti? Nefndu nokkur ferli sem eru hluti af efnaskiptum og útskýrðu eitt ferlið.
- Hver eru sex helstu einkenni lífvera?

◎ Íslensk skordýr